

Кибернасилие срещу жени и момичета

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение

1

Кибернасилието като форма на
насилие въз основа на пола 1

Какво представлява кибернасилието
срещу жени и момичета? 1

Определяне на формите на
кибернасилие срещу жени и момичета 2

Наличие на данни и проучвания 3

Приложимо законодателство 4

Заклучения
и препоръки 5

Бележки 6

Въведение

Все по-лесният достъп до интернет, бързото разпространение на мобилната информация и нарастващата популярност на социалните медии, в съчетание със съществуващото пандемично насилие срещу жените и момичетата (НСЖМ) ⁽¹⁾, водят до възникването на кибернасилие срещу жените и момичетата (КНСЖМ), което прераства в глобален проблем с потенциално значими последици за икономиката и обществото ⁽²⁾.

Проучванията сочат ⁽³⁾, че една на всеки три жени ще бъде подложена на някаква форма на насилие през живота си и въпреки че нарастващото явление на свързаност чрез интернет е сравнително ново, оценява се, че една на всеки десет жени вече е преживяла някаква форма на кибернасилие след 15-годишна възраст ⁽⁴⁾. Достъпът до интернет бързо се превърна в необходимост за икономическото благосъстояние ⁽⁵⁾ и все повече на него се гледа като на основно човешко право ⁽⁶⁾, затова е изключително важно да се гарантира, че цифровото публично пространство е място, в което всички, включително жени и момичета, могат да упражняват правата си и да са в безопасност.

За да се разбере по-добре естеството и обсегът на КНСЖМ, Европейският институт за равенство между половете (EIGE) наскоро организира проучване на наличната документация с цел идентифициране и анализ на съществуващите изследвания на различните форми на КНСЖМ, както и оценка на наличността на административни данни и данни от проведени анкети за това явление. Настоящият документ е съставен въз основа на констатациите от това проучване и последвалите препоръки.

Кибернасилието като форма на насилие въз основа на пола

Какво представлява кибернасилието срещу жени и момичета?

Към този момент не съществува ясна концепция за КНСЖМ или законодателна рамка на ниво ЕС срещу този вид насилие. Освен това на равнище ЕС не е провеждано проучване с разграничение по полов признак за обхвата и вредите от КНСЖМ и са налични оскъдни данни от проучвания на национално ниво в държавите — членки на ЕС. Наличните данни обаче показват, че жените много по-често са обект на определени форми на кибернасилие в сравнение с мъжете. Проучване, проведено сред повече от 9000 германски потребители на интернет на възраст между 10 и 50 години, показва, че вероятността жените да са обект на онлайн сексуален тормоз и киберследене е много по-голяма отколкото при мъжете, а въздействието на тези форми на насилие е по-травмиращо за жертвите ⁽⁷⁾.

Тази констатация се потвърждава и от проучване от 2014 г. на Pew Research Center в САЩ ⁽⁸⁾, според което, въпреки че е малко по-вероятно мъжете да бъдат подлагани на относително „леки“ форми на онлайн тормоз (напр. използване на обидни обръщения и злопоставяне), непропорционално висок е броят на жените (особено млади жени на възраст между 18 и 24 години), изложени на няколко вида кибертормоз, а именно киберпреследване и онлайн сексуален тормоз.

Резултатите от тези проучвания съвпадат и с други изследвания по темата, разкриващи ограниченията при предприемане на подход без оглед на пола във връзка с кибернасилието. Наличните доказателства сочат, че формите на насилие и последващите вреди се отразяват по различен начин на жените и на мъжете ⁽⁹⁾.

Експертите предупреждават да не се концептуализира КНСЖМ като напълно отделен феномен, различен от насилието в „реалния живот“, тъй като в действителност то е по-скоро продължение на офлайн насилието. Например киберпреследването от партньор или бивш партньор следва същите модели като при офлайн преследването и затова се класифицира като насилие от интимен партньор ⁽¹⁰⁾, подпомогнато от технологиите ⁽¹¹⁾. Фактите

потвърждават тази тенденция: според проучване на киберпреследването, проведено в Обединеното кралство, повече от половината (54 %) случаи включват първа среща в реалния живот извън интернет⁽¹²⁾.

Данни от проучване на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) от 2014 г. сочат, че 77 % от жените, подложени на кибертормоз⁽¹³⁾, са били и жертва на поне една форма на сексуално и/или физическо насилие от интимен партньор, а 7 от 10 жени (70 %) — жертва на киберпреследване⁽¹⁴⁾, са претърпели поне една форма на сексуално и/или физическо насилие от интимен партньор⁽¹⁵⁾.

Определяне на формите на кибернасилие срещу жени и момичета

Съществуват различни форми на КНСЖМ, включително, но не само, киберпреследване, насилствена порнография (или „отмъстително порно“), основани на пола обиди и тормоз, заклеимяване за непристойно поведение, нежелана порнография, „сексуални мъчения“, заплахи за изнасилване и убийство, „разпространение на лични данни“ и електронно подпомаган трафик⁽¹⁶⁾.

Основният фокус на този документ на Европейският институт за равенство между половете (EIGE) е върху формите на КНСЖМ, които са най-тясно свързани с насилие върху интимния партньор (НИП), заради съществуващите данни за сериозните последици от НИП върху жертвите; тези форми включват: киберпреследване, кибертормоз и насилствена порнография.

Както и при офлайн проявите на НИП, КНСЖМ има различни форми, в това число сексуално, психологическо и, както показват нарастващите тенденции, икономическо, когато текущата или бъдещата трудова заетост на жертвата е застрашена от информация, публикувана онлайн. Не бива да се подценява и вероятността насилието в киберсферата да се прояви физически в реалния живот. Нужни са още по-задълбочени анализи на преживяванията на жертвите на КНСЖМ, за да се разберат по-добре последиците.

На ниво ЕС няма съгласувани дефиниции за тези форми на КНСЖМ, затова описанията по-долу са формулирани в резултат на проучване на литературни източници по темата.

Киберпреследване

Киберпреследването е преследване чрез имейл, чрез текстови (онлайн) съобщения или по интернет. Преследването включва повтарящи се инциденти, които поотделно могат или не да представляват безобидни действия, но заедно подкопават чувството за безопасност на жертвата и причиняват напрежение, страх или тревожност.

Подобни действия включват:

- изпращане на имейли, текстови съобщения (SMS) или съобщения в реално време, които са обидни или заплашителни;
- публикуване на обидни коментари за респондента в интернет;
- споделяне на интимни снимки или видеоклипове на респондента в интернет или чрез мобилен телефон.

За да се приемат тези действия за киберпреследване, те трябва да се повтарят многократно и да са извършени от едно и също лице.

Кибертормоз

Кибертормозът има различни проявления, но за целите на този документ, може да включва:

- нежелани имейли с открито сексуално съдържание, текстови (или онлайн) съобщения;
- неуместни или обидни нападки в уебсайтовете на социалните мрежи или интернет чат стаи;
- заплахи за физическо и/или сексуално насилие по имейл, текстови (или онлайн) съобщения;
- подбуждане към омраза, използване на език, който охулва, обижда, заплашва или напада дадено лице въз основа на самоличността (пола) и други отличителни характеристики (сексуална ориентация или увреждане).

Насилствена порнография

Известна още като „отмъстително порно“, насилствената порнография включва онлайн разпространение на графични изображения или видеоклипове със сексуално съдържание без съгласието на лицето върху изображенията. Извършителят често е бивш партньор, който се е сдобил със снимките преди прекратяване на връзката, а целта е публично излагане и унижаване на жертвата като отмъщение за прекратяване на връзката. Не е задължително обаче извършителят да е партньор или бивш партньор, както и мотивът не винаги е отмъщение. Изображенията могат да се придобият и чрез неправомерно проникване в компютъра на жертвата, профилите в социалните медии или телефона, а целта може да е нанасяне на сериозна вреда на „реалния живот“ на съответното лице (например уволняване от работа).

През последните години има много разпространени случаи на жени, станали обект на насилствена порнография в държавите — членки на ЕС, и в САЩ, някои от които приключват със самоубийство на жертвата⁽¹⁷⁾. Според проучванията до 90 % от жертвите на „отмъстителното порно“ са жени⁽¹⁸⁾, а броят на случаите непрекъснато нараства⁽¹⁹⁾. Нараства и броят на уебсайтовете, предназначени за обмен на „отмъстително порно“, в които потребителите могат да представят изображения, заедно с лична информация, например адрес, работодател и връзки към онлайн профилите на жертвата⁽²⁰⁾.

Друга тенденция с унищожителен ефект върху жертвите е излъчването на живо на прояви на сексуално насилие и изнасилване през социалните мрежи. Досега през 2017 г. са регистрирани два много известни случая: един в Швеция и един в САЩ, като и в двата случая изнасилването на жертвите е предавано пряко чрез функцията „Facebook live“⁽²¹⁾.

Наличие на данни и проучвания

Данните за КНСЖМ в ЕС са оскъдни и затова е трудно да се определи действителният процент на жертвите на КНСЖМ и сериозността на вредата. Най-изчерпателната информация на ниво ЕС е събрана от Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA), провела „Насилието срещу жените: общоевропейско проучване“ (НСЖ) (2014 г.), в което са включени въпроси за киберпреследването⁽²²⁾ и кибертормоза⁽²³⁾. Въпреки това, тъй като това проучване е първото, в което се събират данни за тези форми на КНСЖМ, в рамките на ЕС, няма как да се проследи развитието на явлениято и да се определят бъдещите тенденции по отношение на броя на жертвите.

С изключение на едно национално проучване (в Дания, през 2008 г.), няма други национални представителни проучвания на ниво държава членка, които да определят обхвата на КНСЖМ⁽²⁴⁾.

Предвид факта, че в повечето държави членки формите на КНСЖМ не са криминализирани, почти липсват данни за явлениято от полицейските или правосъдните системи. В държавите членки, в които формите на КНСЖМ са криминализирани, събраните данни не са категоризирани по пола на жертвата и извършителя и връзката между тях, което значително намалява тяхната ефективност⁽²⁵⁾. Тази липса на данни възпрепятства извършването на основан на пола анализ на кибернасилието и сравнение между онлайн и офлайн НСЖМ.

Освен мерките за отстраняване на гореспоменатите пропуски трябва да се предприемат допълнителни проучвания в следните направления:

1. използване на онлайн реклами или публикации за привличане на жени в потенциално опасни ситуации („привличане“);
2. оценка на сериозността на вредите, понесени от жертвите на отделните форми на КНСЖМ, и тяхното въздействие върху живота им;
3. добри практики за полицейски и правосъдни мерки срещу КНСЖМ, включително от перспектива на жертвата;
4. идентифициране и анализ на рисковите фактори и процедури за оценка на риска с цел предотвратяване на вредите и повторна виктимизация.

Приложимо законодателство

Няколко държави членки приеха наскоро законодателни мерки, насочени срещу формите на КНСЖМ. Например разпоредби, определящи „отмъстителното порно“ като престъпление, са влезли в сила във Великобритания, Франция, Германия и Малта, а в Ирландия и Словения се очаква скорошно внедряване на специални политики. Независимо че това е стъпка в правилната посока, проучванията показват, че съществуващите правни и политически подходи в ЕС не успяват да установят размера на социалните и психологически вреди, нанесени в резултат на използването на сексуални изображения за тормоз, принуждаване или изнудване на жени ⁽²⁶⁾.

Освен това проучванията разкриват, че реакцията на наказателното правораздаване към жените, жертви на КНСЖМ, е неадекватна. Например само в първите шест месеца след квалифицирането му като престъпление във Великобритания са регистрирани 1 160 случая на „отмъстително порно“, като по 61 % от случаите не са предприети никакви допълнителни действия срещу предполагаемия извършител ⁽²⁷⁾.

През 2013 г. организацията *Коалиция за прекратяване на насилието срещу жени* (EVAW) събира заинтересовани страни на кръгла маса по въпросите на правоприлагането и преследването на нарушения, свързани с онлайн „насилието и тормоза“, на която става ясно, че правосъдните органи предприемат различен и по-малко ефективен подход към онлайн отколкото към офлайн проявите на насилие и тормоз. Някои от участниците в кръглата маса споделят, че са получили „напълно неадекватна реакция от страна на полицията“, когато са се свързали, за да съобщят за престъпление, извършено онлайн ⁽²⁸⁾.

Тези проблеми намират отзвук в проучванията, разкривайки неудовлетвореността на жените от полицията, която третира всяка индивидуална онлайн комуникация като отделно деяние, вместо да наблегне на кумулативното въздействие на злоупотребата ⁽²⁹⁾. По този начин се разкриват по-големите проблеми, свързани с реакцията на правосъдната система общо към НСЖМ (и в частност НИП). В допълнение на това продължават да съществуват нагласите за отправяне на обвинения към жертвите, особено в случаите с „отмъстително порно“, с което се демонстрира липсата на разбиране и осведоменост. Това положение се утежнява и от факта, че (според проучване от 2014 г., проведено в САЩ) повече от половината от жертвите на преследване и киберпреследване не възприемат собствените си преживявания като престъпление ⁽³⁰⁾.

На неадекватната реакция на правосъдната система донякъде се дължи погрешното противопоставяне между

онлайн и офлайн НСЖМ, което води до пренебрегване и минимизиране на вредите от КНСЖМ, и представяне на случилото се с жертвите като „инцидент“ вместо като модели на поведение във времето.

Тези констатации разкриват нуждата от разработване на ефективни политически мерки на ниво ЕС и държави членки, включително, но не само: обучение на служители от полицейските и правосъдните служби по КНСЖМ и кампании за повишаване на осведомеността.

Добри практики

Законодателство

От април 2015 г. в Обединеното кралство за криминално деяние с максимална присъда от две години затвор се счита споделянето на частни сексуални снимки или видеоклипове без съгласието на обекта, при условие че намерението е психически тормоз върху участващите лица ⁽³¹⁾. През септември 2016 г. бе обявено, че над 200 души са били осъдени след влизането в сила на този закон ⁽³²⁾.

Междувременно, през 2016 г. Франция приема „Закон за цифрова република“, който налага по-строги санкции за виновниците за „отмъстително порно“. Новото законодателство предвижда до две години затвор за извършителите или глоба от 60 000 EUR ⁽³³⁾.

Подобни мерки са взети и от съд в Германия, който през 2014 г. обявява за незаконно съхранението на интимни снимки на бивш партньор, който е поискал те да бъдат изтрети ⁽³⁴⁾.

Научни изследвания и интервенции

През 2009 г. Великобритания основава „Национален център за проучване на киберпреследването“ (National Centre for Cyber-stalking Research)⁽³⁵⁾ с цел проучване и анализ на обхвата, мотивите, въздействието и оценката на риска на КНСЖМ. През 2011 г. центърът публикува резултатите от проучване на обхвата, характера и въздействието на киберпреследването ⁽³⁶⁾, а в момента провежда изследване на въздействието и разпространението на случаите на „отмъстително порно“. По-късно през 2015 г. е открита гореща линия за жертви на „отмъстително порно“, по която през първите шест месеца след откриването са регистрирани почти 2000 обаждания ⁽³⁷⁾.

От юли 2017 г. в Словения стартира проектът „CYBERVAW“, предвиждащ информационни и образователни инициативи за разпространение на ясното послание за нулева толерантност към НСЖМ, с конкретен акцент върху предотвратяване на основаните на пола кибернасилие и тормоз като форма на НСЖМ ⁽³⁸⁾.

Заклучения и препоръки

Накратко, поради липсата на проучвания и данни на ниво ЕС към момента, не е възможно точното определяне на обхвата или въздействието на КНСЖМ в ЕС. Въпреки това все повече доказателства сочат, че това е разрастващ се феномен, който непропорционално засяга жените и момичетата и оказва сериозно влияние върху „реалния“ живот на жертвите. За да се определят по-точно обхватът и рисковите фактори на КНСЖМ и ефективните политически мерки за борба с този феномен, приоритетно трябва да се разработят инструмент за измерване и количествено определяне на този вид прояви.

Следните препоръки са съобразени с международната законодателна рамка за защита на човешките права, включително и с Истанбулската конвенция, и се основават на съществуващата литература и факти. Тяхната главна цел е осигуряване на подкрепа за държавите — членки на ЕС, в усилията за усъвършенстване на институционалните мерки срещу КНСЖМ и в защита на жените както онлайн, така и офлайн.

1. Политическите мерки трябва да се разработват, отчитайки факта, че КНСЖМ е форма на НСЖ. Стратегиите за борба с КНСЖМ трябва да дадат гласност и на мненията на жените, жертва на този феномен.
2. В обозримото бъдеще трябва да се предвиди актуализация на дефинициите за киберпрестъпление на уебсайта „Миграция и вътрешни работи“ (Migration and Home Affairs), за да се опишат различните форми на КНСЖМ или поне да се добави омразата към жените в третата част на определението ⁽³⁹⁾.
3. ЕС трябва да положи усилия за съгласуване на определенията за формите на КНСЖМ и за въвеждане на тези форми на насилие в законодателството на ЕС, за да се гарантира, че жертвите на КНСЖМ в държавите членки имат достъп до правосъдие и специализирана подкрепа.
4. Приоритетно трябва да се усъвършенства разпределението на данните по пол на ниво ЕС, за да се илюстрират по-добре обхватът и последиците от КНСЖМ, както и за да се разработят индикатори за измерване на ефективността на интервенциите.
5. Подходите за справяне с последиците от този феномен не трябва да застрашават мястото, което жените и момичетата си извоюват чрез интернет в по-голямото публично пространство. Предстоящото проучване на ОПН (Основано на пола насилие) на ниво ЕС трябва да включва въпроса дали жените избягват онлайн пространствата от страх да не станат обект на КНСЖМ.
6. Съществува необходимост от качествено и количествено проучване на реакциите на институциите от гледна точка на жертвите.
7. Във връзка с политическите реакции на киберпрестъпленията трябва да се предвиди обучение по КНСЖМ с акцент върху въпросите за равенството между полове.
8. Необходимо е да се организират кампании за повишаване на осведомеността на жените и момичетата относно КНСЖМ, техните законови права и наличната подкрепа.
9. Трябва да се разработят мерки, ангажиращи сектора за ИКТ, включително адаптиране на стандарти за саморегулиране, за да се избегне вредното създаване на стереотипи по отношение на половете и разпространението на унизителни изображения на жени или изображения, които свързват секса с насилие.
10. Важно е институциите и агенциите на ниво ЕС, борещи се срещу киберпрестъпленията, да овладеят основните на пола форми на киберпрестъпления, особено онлайн примамването или „привличането“ на жени и момичета в опасни ситуации, например трафик.

Бележки

- (¹) „Насилие срещу жените“ се определя от Съвета на Европа като „нарушение на правата на човека и форма на дискриминация срещу жените и означава всички актове на насилие, основано на пола, които водят или е вероятно да доведат до физически, сексуални, психологически или икономически увреждания или страдание за жените, включително заплахи за такива актове, принуда или произволно лишаване от свобода, независимо дали това се случва в обществения или в личния живот“ (<https://rm.coe.int/168008482e>)
- (²) Комисията за ширококолов достъп за развитие на цифровите технологии към ООН (2015 г.): *Cyber Violence Against Women and Girls: A WorldWide Wake-Up Call*. Документът е достъпен на: http://www.unwomen.org/-/media/headquarters/attachments/sections/library/publications/2015/cyber_violence_gender%20report.pdf?vs=4259
- (³) Световна здравна организация, Департамент по репродуктивно здраве и научни изследвания, Факултет по хигиена и тропическа медицина към Лондонския университет, Южноафрикански съвет на медицински изследвания (2013 г.): *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*, стр. 2. Документът е достъпен на: <http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/9789241564625/en/>
- (⁴) Агенция на Европейския съюз за основните права (2014 г.): *Насилието срещу жените: общоевропейско проучване – Основни резултати*, Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, стр. 104. Документът е достъпен на: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>
- (⁵) Цел 9.С на Целите за устойчиво развитие е да се осигури универсален и икономически изгоден достъп до интернет предвид потенциала за развитие (вж: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg9> и <https://www.one.org/us/2015/09/26/the-connectivity-declaration-demanding-internet-access-for-all-and-implementation-of-the-global-goals/>).
- (⁶) Съвет на ООН по правата на човека (2016 г.), Резолюция с незадължителен характер, Член 32: *The promotion, protection and enjoyment of human rights on the Internet*. Документът е достъпен на: https://www.article19.org/data/files/Internet_Statement_Adopted.pdf
- (⁷) Staude-Müller, F., Hansen, B., Voss, M. (2012): *How stressful is online victimization? Effects of victim's personality and properties of the incident*, *European Journal of Developmental Psychology*, 9(2). Документът е достъпен на: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17405629.2011.643170>
- (⁸) Pew Research Center (2014): *Online Harassment*. Документът е достъпен на: <http://www.pewinternet.org/2014/10/22/online-harassment/>
- (⁹) Maple, C., Shart, E., Brown, A. (2011): *Cyber stalking in the United Kingdom: An Analysis of the ECHO Pilot Survey*, University of Bedfordshire. Документът е достъпен на: https://www.beds.ac.uk/_data/assets/pdf_file/0003/83109/ECHO_Pilot_Final.pdf
- (¹⁰) „Насилие срещу интимен партньор“ се определя като: модел на агресивно и принудително поведение, включващо физически, сексуални и психологически прояви, както и икономическа принуда, които възрастните и юношите прилагат спрямо интимните си партньори без тяхното съгласие. Последващото чувство на срам, страх и безпомощност води до ниски нива на подаване на сигнали, а оттам и на сравнително малък брой присъди. Най-голям процент на насилие срещу интимния партньор са случаите на насилие от мъже спрямо техните партньори от женски пол (<http://eige.europa.eu/rdc/thesaurus/terms/1265>).
- (¹¹) Burney, E. (2009): *Making People Behave: Anti-Social Behaviour, Politics and Policy*, Routledge.
И: Chakraborti, N. and Garland, J. (2009): *Hate Crime: Impact, Causes and Responses*, 2nd Ed. London, Sage Publications Ltd.
- (¹²) В голям брой проучвания, между които това на Pathé и Mullen (1997 г.), се подчертава, че жените преживяват по много по-травматичен начин от мъжете киберпреследването (Pathé, M. and Mullen, P.E. (1997), *The impact of stalkers on their victims*, [Abstract], *British Journal of Psychiatry* Jan 1997, 170(1) 12-17. Документът е достъпен на: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/9068768#>.
- (¹³) 11 % от жените получават нежелани, обидни имейли или SMS съобщения с явно сексуално съдържание или неподходящи, обидни нападки в уеб сайтовете на социалните мрежи (FRA (2014). *Насилието срещу жените: общоевропейско проучване*, Основни резултати, 29, 95. Документът е достъпен на: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>

- (14) 5 % от жените в ЕС са били подложени на една или повече форми на киберпреследване след 15-та си година (FRA, 2014: 87). В този случай става дума за киберпреследване по имейл, чрез текстови съобщения или по интернет.
- (15) Статистически анализ, изготвен от EIGE: 1044 жени са били подложени на една или повече от трите форми на киберпреследване, като от тях, 727 са станали жертва на поне една или повече форми на физическо или/и сексуално насилие от интимен партньор. Що се отнася до кибертормоза, от 677 жени, които са заявили, че са били подложени на поне една от трите форми, идентифицирани като кибертормоз, 518 (77 %) са били жертва и на поне една форма на физическо и/или сексуално насилие от интимен партньор.
- (16) Няма съгласувани дефиниции на ниво ЕС. Описания на всяка от формите на КНСЖМ можете да намерите тук: <http://wmcspreechproject.com/online-abuse-101/>
- (17) Например:
- Италианката Тициана Кантоне (Tiziana Cantone) извършва самоубийство през 2016 г. след пускане на „отмъстително порно“, преди това е била уволнена от работа: <http://www.bbc.com/news/world-europe-37377286>
 - 15-годишната Аманда Тод (Amanda Todd) от Канада се самоубива през 2012 г., след като мъж пуска онлайн нейни изображения без съгласието ѝ: <http://www.bbc.co.uk/newsbeat/article/19960162/amanda-todd-memorial-for-teenage-cyberbullying-victim>
 - 17-годишната Джулия Ребека (Julia Rebecca) от Пиауи, Бразилия отнема живота си през 2013 г., след като графични кадри с порнографско съдържание с нея и партньор се публикуват онлайн без съгласието ѝ: <https://www.bustle.com/articles/9485-revenge-porn-legislation-called-for-in-brazil-following-17-year-olds-suicide>
- (18) Според проучване от 2015 г. на Cyber Civil Rights Initiative: <https://www.cybercivilrights.org/wp-content/uploads/2014/12/RPStatistics.pdf> (Важно! В това проучване участва представителна извадка от 1606 респонденти).
- (19) Вж.: <https://www.theguardian.com/technology/2015/jul/15/revenge-porn-cases-increase-police-figures-reveal>
- (20) След закриването на даден домейн не е необичайно да се появят редица дубликати. Най-впечатляващ пример за онлайн „отмъстително порно“ е сайтът „Is Anyone Up.com“, който в даден момент регистрира по 350 000 посещения дневно и вдъхновява възникването на поредица от „сателитни“ сайтове с подобни имена след закриването си през 2012 г.: <https://www.theguardian.com/culture/us-news-blog/2012/dec/06/hunter-moore-isanyoneup-revenge-porn-website>
- (21) <http://www.bbc.com/news/world-europe-38717186> и <http://www.independent.co.uk/news/world/americas/chicago-teenager-gang-rape-facebook-live-video-dozens-watched-a7642866.html>
- (22) Киберпреследване – преследване по имейл, чрез текстови съобщения и по интернет – засяга предимно млади жени. Четири процента от всички жени от ЕС-28 на възраст 18–29 години, или 1,5 милиона, са били подложени на киберпреследване в периода от 12 месеца преди интервюто, в сравнение с 0,3 % от жените, които са на 60 и повече години, (FRA (2014), *Насилието срещу жените: общоевропейско проучване*. Основни резултати. Документът е достъпен на: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>).
- (23) Сексуален тормоз: невербални форми, включително кибертормоз, 11 % от жените са получили нежелани, обидни имейли или SMS съобщения с явено сексуално съдържание или обидни, неподходящи нападки в социалните мрежи (имат се предвид преживявания след 15-годишна възраст). (FRA (2014): *Насилието срещу жените: общоевропейско проучване*. Основни резултати. Документът е достъпен на: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-widesurvey-main-results-report>).
- (24) K. Helweg-Larsen, N. Schütt, and H.B. Larsen (2012): *Predictors and protective factors for adolescent Internet victimization: results from a 2008 nationwide Danish youth survey*, *Acta Paediatrica*, 101(5), 533-539.
- (25) Например Англия и Уелс, които обявяват „отмъстителното порно“ за престъпление през 2014 г. В периода между април и декември 2015 г. BBC анализира искания за свобода на информацията от 31 полицейски служби в Англия и Уелс, въпреки че полът на жертвата и връзката с извършителя не са описани в повечето случаи, което намалява ефективността на данните: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1T6bqWcss4JKu7L9LV11Vly-z8FeYPUP42ZW-5Ne3Gmw/edit#gid=2041719221>

- (26) Henry, N. and Powell, A. (2015): *Beyond the sext': Technology-facilitated sexual violence and harassment against adult women*, Australian and New Zealand Journal of Criminology, 48(1), 105.
- (27) <http://www.bbc.com/news/uk-37278264>
- (28) EAWW (2013): *New Technology: Same Old Problems. Report of a roundtable on social media and violence against women and girls*. Документът е достъпен на: http://www.endviolenceagainstwomen.org.uk/wp-content/uploads/Report_New_Technology_Same_Old_Problems.pdf, стр. 5.
- (29) Вж. бележка 11.
- (30) Nobles, M.R., Reyns, B.W., Fox, K.A. and Fisher, B.S. (2014): *Защита срещу преследване: Концептуално и емпирично сравнение на киберпреследването и преследване и виктимизация от национална извадка*, Justice Quarterly, 31(6), 53-65.
- (31) Насоки на британската кралска прокуратура относно повдигането на обвинение при разпространяване на частни сексуални снимки или филми. Документът е достъпен на: http://www.cps.gov.uk/legal/p_to_r/revenge_pornography/.
- (32) Crown Prosecution Service (2016): *Violence against women and girls: Crime report 2015-16*, стр. 11. Документът е достъпен на: http://www.cps.gov.uk/publications/docs/cps_vawg_report_2016.pdf
- (33) <https://www.transatlantic-lawyer.com/2016/09/france-the-new-digital-law-is-adopted/>
- (34) <https://www.theguardian.com/technology/2014/may/22/revenge-porn-victims-boost-german-court-ruling>
- (35) <https://www.beds.ac.uk/research-ref/irac/nccr>
- (36) Maple, C., Shart, E., Brown, A. (2011): *Cyber stalking in the United Kingdom: An Analysis of the ECHO Pilot Survey*, University of Bedfordshire. Документът е достъпен на: https://www.beds.ac.uk/_data/assets/pdf_file/0003/83109/ECHO_Pilot_Final.pdf
- (37) UK Government Press Release (2015). Документът е достъпен на: <https://www.gov.uk/government/news/hundreds-of-victims-of-revenge-porn-seek-support-from-helpline>
- (38) Доклад на Службата на Върховния комисар по правата на човек за начините за преодоляване на неравенството между половете по отношение на цифровите технологии от перспективата на правата на човека – отговорът на Словения. Документът е достъпен на: <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/WRGS/GenderDigital/SLOVENIA.docx>
- (39) https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/cybercrime_en

Европейският институт за равенство между половете (EIGE) подпомага съставителите на политики и всички заинтересовани институции в усилията им да превърнат равенството между жените и мъжете в реалност за всички европейци, като им предоставя специфични експертни знания, както и съпоставими и надеждни данни за равенството между половете в Европа.

© Европейски институт за равенство между половете (2017 г.).
Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

